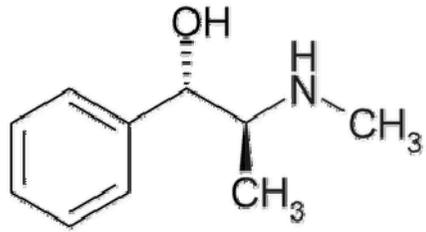
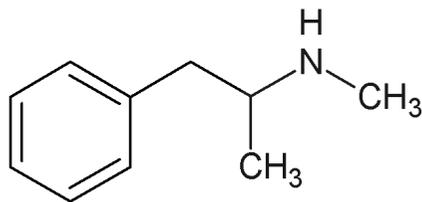

เจาะลึก... "Pseudoephedrine"

สูตรโครงสร้างของ pseudoephedrine

สูตรโครงสร้างของ methamphetamine

ฮือฮา กันสุดขีด สำหรับข่าวเรื่องการนำยา pseudoephedrine ไปเป็นสารตั้งต้นในการผลิตยาบ้า และยังมีการเสนอข่าวอีกมากมายว่ามีสารเคมีหลายชนิดสามารถนำไปเป็นสารตั้งต้นในการผลิตยาบ้าได้อีก ด้วย “ศิริราชเภสัชสาร” ฉบับนี้จึงขอนำเสนอข้อมูลเพื่อไขข้อข้องใจในประเด็นต่าง ๆ รวมถึงมาตรการล่าสุดที่เกี่ยวข้องกับการสั่งจ่ายยา pseudoephedrine

Pseudoephedrine เป็นยาที่ออกฤทธิ์ผ่านตัวรับชนิดอัลฟา (alpha receptor agonist) ทำให้หลอดเลือดแดงและหลอดเลือดดำบริเวณเยื่อจมูก หรือโพรงจมูกหดตัว ปริมาณเลือดที่ไปเลี้ยงบริเวณที่บวมของเยื่อจมูกลดลง อาการบวมและคัดจมูกจึงลดลง อาการข้างเคียงที่พบบ่อยคือ ใจสั่น ปวดศีรษะ นอนไม่หลับ

ความดันโลหิตสูง ขนาดยาที่ใช้สูงสุดต่อวันในผู้ใหญ่ คือ 240 mg

ขณะที่ methamphetamine หรือยาบ้าจะออกฤทธิ์กระตุ้นระบบประสาทส่วนกลาง ทำให้ความดันโลหิตสูงขึ้น โดยที่มีผลต่อระบบทางเดินหายใจน้อยมาก methamphetamine มีที่ใช้ทางคลินิกสำหรับโรคสมาธิสั้น (ADHD) และโรคอ้วน (simple obesity) แต่เนื่องจากผลเสียที่เกิดจากยามีมากกว่า กอปรกับมียาอื่นที่เป็นทางเลือก จึงทำให้ความนิยมในยานี้ลดลงไป แต่กลับมีผู้นำไปใช้เป็นสารเสพติดมากขึ้น

สำหรับประเด็นของการนำ pseudoephedrine ไปเป็นสารตั้งต้นในการผลิต methamphetamine นั้น หากพิจารณาจากสูตรโครงสร้างจะเห็นได้ว่า สูตรโครงสร้างของสารเคมีทั้งสองชนิดมีความคล้ายคลึงกันมาก จึงมีความเป็นไปได้สูงในการที่จะนำยา pseudoephedrine ไปใช้ในทางที่ผิด

โรงพยาบาลศิริราชได้กำหนดแนวทางปฏิบัติในการสั่งยา pseudoephedrine และยาทุกสูตรตำรับที่มี pseudoephedrine เป็นส่วนประกอบ ดังนี้ *

1. การสั่งยาดังกล่าว ต้องมีแบบฟอร์มใบสั่งยาออกฤทธิ์ต่อจิตและประสาท ประเภท 2 แบนมาทุกครั้ง
2. การสั่งยาดังกล่าว ไม่เกินครั้งละ 30 เม็ด
3. การสั่งยาต้องมีการบันทึกในเวชระเบียนทุกครั้ง (เพื่อการตรวจสอบ)

* อ้างอิงจากประกาศโรงพยาบาลศิริราช เรื่อง ระเบียบการสั่งยาออกฤทธิ์ต่อจิตและประสาทที่ควบคุมในโรงพยาบาลศิริราช (เพิ่มเติม) ประกาศ ณ วันที่ 4 เมษายน

รายการยาในโรงพยาบาลศิริราชที่มี pseudoephedrine เป็นส่วนประกอบ

ลำดับที่	ชื่อการค้า	ส่วนประกอบสำคัญ
1	Clarinase® Repetab	Loratadine 5 mg และ Pseudoephedrine 120 mg
2	Consinut® Capsule	Chlorpheniramine 2 mg และ Pseudoephedrine 30 mg
3	Nasolin® Syrup	Triprolidine 1.25 mg/5 mL และ Pseudoephedrine 30 mg/5 mL (ขวดละ 60 mL)
4	Nasolin® Tablet	Triprolidine 2.5 mg และ Pseudoephedrine 60 mg
5	Pseudoephedrine® Syrup	Pseudoephedrine 30 mg/5 mL (ขวดละ 60 mL)
6	Pseudoephedrine® Tablet	Pseudoephedrine 60 mg/tab
7	Rhinohist® Tablet	Carbinoxamine 6 mg และ Pseudoephedrine 60 mg
8	Telfast D® Tablet	Fexofenadine 60 mg และ Pseudoephedrine 120 mg

แจ้งเปลี่ยนข้อความในเอกสารกำกับยา Januvia® tab 100 mg

Januvia® tab 100 mg (ในโรงพยาบาลศิริราชมีเพียงขนาดเดียว) มีชื่อสามัญทางยาว่า sitagliptin phosphate จัดอยู่ในกลุ่ม dipeptidyl peptidase IV inhibitors ใช้สำหรับรักษาเบาหวานชนิดที่ 2

บริษัท เอ็ม เอส ดี (ประเทศไทย) จำกัด ซึ่งเป็นผู้แทนจำหน่ายยาดังกล่าวได้แจ้งเปลี่ยนข้อความในเอกสารกำกับยา Januvia® tab 100 mg ในหัวข้อขนาดและการบริหารยาดังนี้

- ในผู้ป่วยที่ไตเสื่อมระดับรุนแรง (CrCl <30 mL/min ซึ่งเทียบเท่าระดับเซรัมครีอะตินีน >3 mg/dL ในผู้ชาย และ >2.5 mg/dL ในผู้หญิง) หรือผู้ป่วยไตเสื่อมที่ต้องฟอกเลือดด้วยเครื่องไตเทียมหรือล้างไตทางช่องท้อง

โดยข้อความเดิม “ไม่แนะนำให้ยาในกลุ่มผู้ป่วยดังกล่าว” แต่ ณ ปัจจุบันได้เปลี่ยนข้อความใหม่คือ “แนะนำให้ยา Januvia® ขนาด 25 mg วันละ 1 ครั้ง อาจให้ยาโดยไม่ต้องคำนึงถึงเวลาในการฟอกเลือด”

ทั้งนี้ข้อความในหัวข้อขนาดและการบริหารยาในผู้ป่วยไตเสื่อมที่ยังคงข้อความไว้เช่นเดิม มีรายละเอียดดังนี้

- ในผู้ป่วยที่ไตเสื่อมเล็กน้อย (CrCl ≥50 mL/min ซึ่งเทียบเท่าระดับเซรัมครีอะตินีน ≤1.7 mg/dL ในผู้ชาย

และ ≤1.5 mg/dL ในผู้หญิง) ไม่จำเป็นต้องปรับขนาดการใช้ยา

- ในผู้ป่วยที่ไตเสื่อมระดับปานกลาง (CrCl ≥30 - <50 mL/min ซึ่งเทียบเท่าระดับเซรัมครีอะตินีน >1.7 - ≤3 mg/dL ในผู้ชาย และ >1.5 - ≤2.5 mg/dL) ในผู้หญิง แนะนำให้ยา Januvia® ขนาด 50 mg วันละ 1 ครั้ง

Regular Insulin
(RI)

1 mL = 100 Unit

ห้ามสั่งยาเป็น mL โดยเด็ดขาด

ห้ามเขียน U

ต้องเขียน Unit

เท่านั้น

เมื่อแพทย์แก้ไขคำสั่งใช้ยา

หลังจากพยาบาลรับคำสั่งแล้ว

ต้องพูด/สื่อสารให้พยาบาลทราบทุกครั้ง

เพื่อความปลอดภัยของผู้ป่วย

มีอะไรในฉบับนี้

- ◆ เจาะลึก..."Pseudoephedrine"
- ◆ แจ้งเปลี่ยนข้อความในเอกสารกำกับยา Januvia® tab 100 mg
- ◆ RI 1 mL มี 100 unit ใครไม่รู้บ้าง
- ◆ การแก้ไขคำสั่งใช้ยา

ปีที่ 11 ฉบับที่ 5
เดือนมีนาคม 2555